

En sammanställning av EU-MIDIS

Introduktion till FRA:s diskrimineringsundersökning för hela EU

Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter

20 09	EU-MIDIS
	Europeiska unionens undersökning av minoriteter och diskriminering
	Svenska
	 FRA EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

En överblick över EU-MIDIS

Introduktion till FRA:s diskrimineringsundersökning för hela EU

Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter

Presentation av FRA och EU-MIDIS

EU:s befolkning är mångskiftande och den fortsätter att bli det i allt högre grad. Jämsides med etablerade minoriteter som romerna och nationella minoriteter har invandring från länder utanför EU spelat en viktig roll på senare år för unionens etniska och kulturella mångfald. Samtidigt bidrar befolkningsrörelserna inom EU – till följd av utvidgningen 2004 och 2007 och principen om EU-medborgarnas fria rörlighet – till verkligheten med en dynamisk och allt mer skiftande befolkning i många medlemsstater.

Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter – verksamheten i ett nötskal

Forskning, insamlande och analys av information:

- Samla in, analysera och sprida objektiv, tillförlitlig och jämförbar information om utvecklingen av grundläggande rättigheter i EU
- Utveckla metoder och standarder för att förbättra kvalitet och jämförbarhet av information på EU-nivå
- Bedriva och uppmuntra vetenskaplig forskning och undersökningar.

Råd till EU:s institutioner och medlemsstaterna:

- Formulera och offentliggöra slutsatser och yttranden till EU:s institutioner och medlemsstaterna vid genomförandet av gemenskapsrätten
- Offentliggöra en årsrapport om grundläggande rättigheter i EU och temarapporter baserade på forskning och undersökningar, som även belyser exempel på goda erfarenheter avseende grundläggande rättigheter.

Ökning av medvetenheten och samarbete med det civila samhället:

- Öka allmänhetens medvetenhet om grundläggande rättigheter
- Främja dialogen med samhället
- Etablera och samordna en plattform om de grundläggande rättigheterna för att utbyta information och samla kunskap.

EU-MIDIS har till syfte att ge bevisbaserad information som kan hjälpa politiker och andra viktiga intressenter att hantera diskriminerande, rasistiska seder och förbättra stödstrukturerna för offren för diskriminering och brott med rasistiska motiv.

En sammanställning av EU-MIDIS

- **EU-MIDIS står för "European Union Minorities and Discrimination Survey"**
- **Det är den första undersökning i sitt slag där minoriteter i alla EU:s medlemsstater systematiskt intervjuas** om sina erfarenheter av diskriminerande behandling, medvetenhet om rättigheter och vart man ska vända sig för att anmäla diskriminering, att man är offer för ett brott med rasistiskt motiv och erfarenhet av brottsbekämpning och gränskontroll.
- **Med samma standardiserade enkät i alla länder** ger EU-MIDIS möjlighet till jämförelser av resultat mellan olika undersökta grupper.
- **23 500 invandrare och personer ur etniska minoriteter undersöktes personligen i alla de 27 EU-medlemsstaterna under 2008.**
- **5 000 personer ur majoritetsbefolkningen som bor i samma områden som minoriteter intervjuades** i tio medlemsstater för att göra det möjligt att jämföra resultat i vissa nyckelfrågor.
- **Enkäten bestod av 150 frågor och 300 variabler**, med hänsyn till alla tänkbara svar som personer kunde lämna på varje fråga. Dessutom kan resultaten analyseras utifrån deltagarnas egenskaper, såsom kön och ålder, vilka samlades in anonymt i statistiskt syfte.
- **Varje intervju varade i mellan 20 minuter och en timme**, beroende på nivån av den intervjuade personens upplevelse av diskriminering och brott.

Varför behöver vi en undersökning?

Samtidigt som medlemsstaternas befolkningssammansättning blir allt mer skiftande har byråns rapporter hela tiden visat att det finns en allvarlig brist på information om minoriteter i många länder. Information behövs för att mäta minoriteternas integration i de europeiska samhällena, och omfattningen av den diskriminerande behandlingen och av att personer blir offer för brott, däribland med rasistiska motiv, enligt minoriteternas uppfattning. Denna bild stämmer för etniska minoriteter, invandrare, nationella minoriteter och EU-medborgare när de flyttar in och runt i EU.

Arbete pågår i vissa medlemsstater och på gemenskapsnivå för att försöka avhjälpa den rådande bristen på tillförlitliga information om minoriteters erfarenheter av diskriminering och av att vara brottsoffer. Dessa information kan även användas som indikatorer på social integration eller marginalisering. Insamlandet av information i EU-länderna är dock fortfarande inriktat på majoritetsbefolkningens upplevelser, och de befintliga strategierna för provtagning – enkätundersökningar, exempelvis Eurobarometer och Europeiska socialundersökningen – fångar endast upp en handfull deltagare från minoriteterna. Till följd av detta har politikerna fortfarande dålig information om hur minoriteterna själva upplever sin vardag i unionens medlemsstater. Denna fortsatta brist på information och, framför allt, jämförbara information, gör det svårt för politikerna på nationell nivå och EU-nivå att utveckla och inrikta sina åtgärder för att bekämpa diskriminering av och brottslighet mot minoriteter.

Denna situation föranledde FRA att med stöd av sina viktigaste intressenter lansera en undersökning i alla de 27 medlemsstaterna om utvalda invandrargrupper och etniska minoriteters erfarenheter av diskriminering och brott, inklusive erfarenheter av brott med rasistiska motiv och diskriminerande brottsbekämpning.

Vilka frågor ställdes i undersökningen?

De flesta frågorna i EU-MIDIS omfattade följande teman:

- Frågor om deltagarnas uppfattningar av olika typer av diskriminering i det land där de bor, samt frågor om medvetenheten om deras rättigheter och vart de kan vända sig med anmälningar om diskriminerande behandling
- Frågor om deltagarnas erfarenheter av diskriminering på grund av deras minoritetsbakgrund inom nio olika områden i vardagen, och huruvida de anmälde diskriminering
- Frågor om deltagarnas erfarenheter av att vara brottsoffer inom fem områden, inklusive om de

Medlemsstat	Förkortning
Belgien	BE
Bulgarien	BG
Tjeckien	CZ
Danmark	DK
Tyskland	DE
Estland	EE
Irland	IE
Grekland	EL
Spanien	ES
Frankrike	FR
Italien	IT
Cypern	CY
Lettland	LV
Litauen	LT
Luxemburg	LU
Ungern	HU
Malta	MT
Nederländerna	NL
Österrike	AT
Polen	PL
Portugal	PT
Rumänien	RO
Slovenien	SI
Slovakien	SK
Finland	FI
Sverige	SE
Storbritannien	UK
Central- och Östeuropa	CÖE
F.d. Jugoslavien	Ex-YU

ansåg att detta skedde delvis eller helt på grund av deras minoritetsbakgrund och huruvida de anmälde brotten till polisen

- Frågor om möten med brottsbekämpande myndigheter, tull och gränskontroll, och huruvida deltagarna ansåg sig vara offer för diskriminerande etniska profileringsmetoder.

Deltagarna tillfrågades om sina erfarenheter av diskriminering och brott de senaste fem åren och de senaste 12 månaderna.

Vad kommer EU-MIDIS att visa?

Några exempel från undersökningen

- Hela uppsättningen data från undersökningen kommer att ge en omfattande och bred källa till information om olika minoritetsgruppers erfarenheter av diskriminering och brott i var och en av EU:s 27 medlemsstater.
- Det följande är bara ett "smakprov" på vad hela uppsättningen data kommer att visa och hur resultaten kan betraktas på flera olika sätt.

Uppfattningar om diskriminering

Deltagarna ombads ange huruvida de ansåg att diskrimineringen var mycket utbredd, ganska utbredd, ganska sällsynt eller obefintlig.

Innan de fick frågor om "diskriminering" presenterades tanken på diskriminering för deltagarna av intervjuarna med ett exempel på någon som behandlas mindre gynnsamt än andra på grund av ett visst personligt särdrag såsom etnisk bakgrund eller minoritetsbakgrund.

I figur 1 visas andelen deltagare i varje grupp i undersökningen som ansåg att diskrimineringen på grundval av "etniskt ursprung eller invandrarursprung" var mycket eller ganska utbredd i deras land.

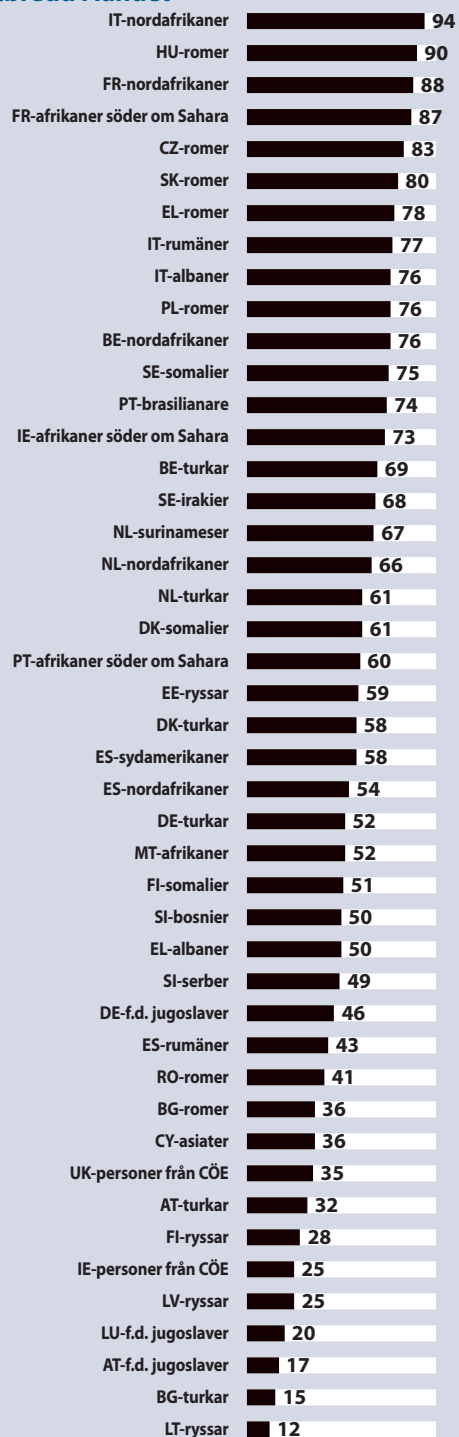
Dessa resultat måste tolkas försiktigt eftersom de illustrerar resultaten för mycket olika grupper. Med detta i åtanke visar de att de flesta i de minoritetsgrupper som undersöktes i EU-MIDIS ansåg att diskrimineringen på grundval av etniskt ursprung eller invandrarursprung är utbredd i den medlemsstat där de intervjuades.

Detta resultat ger en bild av i vilken utsträckning minoriteter i EU antingen själva känner sig sårbara för diskriminering på grund av sitt etniska ursprung eller invandrarursprung eller på annat sätt uppfattar att denna typ av diskriminering är utbredd jämfört med andra.

I resultaten finns några anmärkningsvärda skillnader i svaren mellan grupper med samma bakgrund. När det gäller romer ansåg exempelvis bara en minoritet av deltagarna i Rumänien och Bulgarien (41 procent respektive 36 procent) att diskrimineringen på

Figur 1

Andel deltagare som anser att diskrimineringen på grund av etniskt ursprung eller invandrarursprung är utbredd i landet

EU-MIDIS, fråga A1A

grund av etniskt ursprung eller invandrarursprung är utbredd. Som jämförelse gav romer i de fem andra medlemsstater där romerna undersöktes ett svar som låg mellan 76 procent i Polen och 90 procent i Ungern.

Undersökningens första Data i fokus-rapport om romerna (offentliggjord i april 2009) visar att *erfarenheterna* av diskriminering i olika områden under de senaste 12 månaderna är konsekvent lägre för romer i Bulgarien och Rumänien jämfört med romerna i andra medlemsstater. I detta avseende verkar det som att *uppfattningarna* om diskriminering på grundval av etniskt ursprung eller invandrarursprung, som rapporteras här, avspeglas i *erfarenheterna* av diskriminering av de deltagande romerna, med ett konsekvent mönster mellan uppfattningar och erfarenheter av diskriminering.

Som jämförelse ansåg 59 procent av ryssarna i Estland att diskrimineringen på etniska och invandrarrelaterade grunder var ganska eller mycket utbredd, men när de fick specifika frågor om sina egna erfarenheter av diskriminering under de föregående 12 månaderna kunde bara 17 procent komma ihåg någon incident. I detta fall verkade det finnas en bristande överensstämmelse mellan uppfattningarna av diskriminering och erfarenheterna, men förklaringarna till denna uppenbara skillnad kan även sökas i ryssarnas historia i Estland.

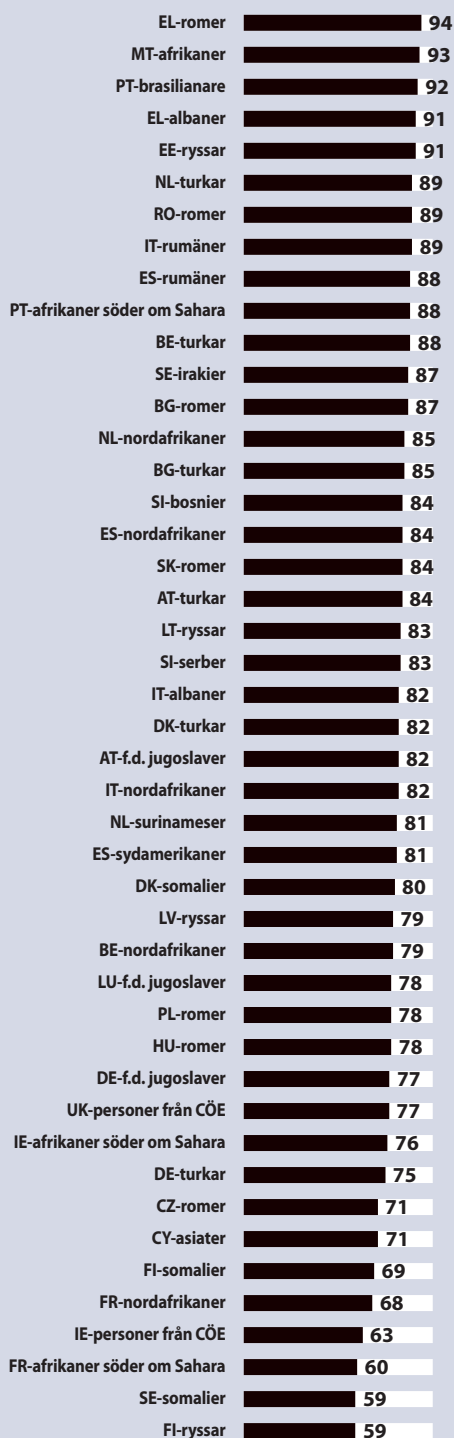
Kännedom om organisationer som erbjuder stöd och råd

Deltagarna fick frågan om de kände till någon organisation i sin medlemsstat som kunde erbjuda stöd eller råd till personer som har varit utsatta för diskriminering – av någon orsak.

Resultaten i figur 2 visar att de flesta av deltagarna i alla grupper – från romer i Grekland och afrikaner i Malta till somalier i Sverige och ryssar i Finland – inte kände till någon organisation som erbjuder stöd eller råd till personer som har varit utsatta för diskriminering.

Detta resultat är ett oroande bevis på den utsträckning i vilken de grupper som är mest sårbara för diskriminering i EU saknar information om vart de kan vända sig för att få hjälp om de har varit utsatta för diskriminering. Samtidigt kan detta resultat

Figur 2
Andel deltagare som inte känner till någon organisation som erbjuder stöd och råd till personer som har blivit diskriminerade

EU-MIDIS, fråga A3

avspegla en verklig brist på stödtjänster i många medlemsstater.

De preliminära resultaten från EU-MIDIS om deltagarnas kännedom om organisationer som kan ge stöd och råd till personer som har varit utsatta för diskriminering tyder på följande:

EU-MIDIS visar en brist på medvetenhet om och engagemang i tjänster som erbjuder stöd och råd – rätten till rättslig prövning – för minoriteter som är sårbara för diskriminering. För det första – resurser måste investeras för att de som är sårbara för diskriminering ska bli medvetna om vart de kan vända sig för att få stöd och råd.

För det första – resurser måste investeras för att de som är sårbara för diskriminering ska bli medvetna om vart de kan vända sig för att få stöd och råd.

För det andra – resurser måste avsättas för att skapa och/eller bevara de organisationer som har till uppgift att erbjuda hjälp till personer som har varit utsatta för diskriminering.

För det tredje – de som utsätts för diskriminering måste uppmuntras och känna att de kan rapportera sina erfarenheter till en kompetent organisation eller på den plats där diskrimineringen sker och känna att deras klagomål kommer att tas på allvar.

Erfarenheter av diskriminering

De resultat som rapporteras här avser erfarenheter de senaste 12 månaderna.

Deltagarna i undersökningen tillfrågades om sina erfarenheter av diskriminerande behandling på grund av deras invandrarbakgrund eller bakgrund som etnisk minoritet, på nio områden i vardagen (se ruta 1).

Om de uppgav att de hade varit utsatta för diskriminering under de senaste 12 månaderna fick de uppföljande frågor för varje diskrimineringsområde:

- Hur många gånger hade varje typ av diskriminering skett de senaste 12 månaderna?
- Hade de eller någon annan anmält den senaste händelsen av varje typ av diskriminering till en myndighet eller organisation till vilken klagomål kan riktas, eller på den plats där diskrimineringen skedde?
- Om diskrimineringen inte anmälades till en organisation eller på den plats där den skedde ombads de intervjuade personerna att förklara varför, och intervjuarna delade

upp svaren i tio tänkbara orsaker på grundval av vad deltagarna sade – från "rädsla för eller hot från förövarna om diskrimineringen anmälades" till "inget skulle hända/förändras om diskrimineringen anmälades".

Deltagande romer upplevde mest diskriminering – varannan rom uppgav att de hade varit utsatta för diskriminering de senaste 12 månaderna.

Figur 3 visar den genomsnittliga diskrimineringen för de sju sammansatta grupperna i undersökningen – det vill säga för deltagarna som uppgav av de hade varit utsatta för diskriminering *minst en gång de senaste 12 månaderna på något av de nio diskrimineringsområden som de tillfrågades om.*

BOX 1

Diskrimineringsområden

I EU-MIDIS tillfrågades deltagarna om den diskriminering som de hade upplevt de senaste 12 månaderna eller de senaste fem åren, på grund av sin invandrarbakgrund eller bakgrund som etnisk minoritet, på nio områden:

- 1) när de söker arbete
- 2) på arbetet
- 3) när de letar efter ett hus eller en lägenhet att hyra eller köpa
- 4) av vårdpersonal
- 5) av socialtjänsten
- 6) av skolpersonal
- 7) på ett kafé, en restaurang eller en bar
- 8) när de går in i eller befinner sig i en butik
- 9) när de försöker öppna ett bankkonto eller få ett lån

Höga diskrimineringsnivåer nämndes även av deltagarna från Afrika söder om Sahara (41 procent) och Nordafrika (36 procent).

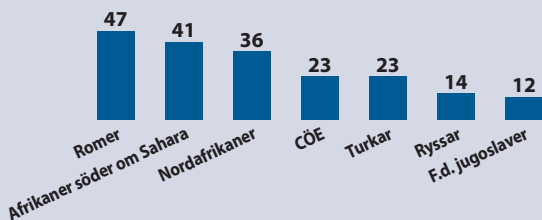
Av dem som uppgav att de hade varit utsatta för diskriminering **visade undersökningen att en överväldigande majoritet inte anmälde sina erfarenheter av diskriminering till en organisation eller på den plats där den hade skett.** Exempelvis anmälde i genomsnitt bara 20 procent av de intervjuade personerna från Afrika söder om Sahara sin senaste erfarenhet av diskriminering. För andra sammansatta grupper låg andelen anmälningar till en organisation eller på den plats där diskrimineringen skedde från 21 procent bland romerna till 12 procent av deltagarna från Central- och Östeuropa.

Så som framgår av figur 4 är deltagarnas huvudorsak till att inte anmäla sin senaste erfarenhet av

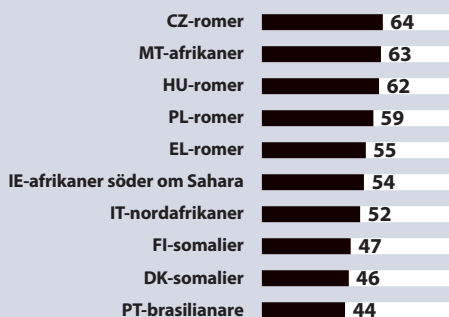
Figur 3
Andel diskriminerade i minst ett av de nio områdena

de senaste 12 månaderna

De tio grupperna med högst diskriminering, nio områden (%)

de senaste 12 månaderna

EU-MIDIS, fråga CA2-C12

diskriminering att inget skulle hända eller förändras genom att incidenten anmäldes.

Samtidigt visste 36 procent inte hur de skulle gå till väga med anmälingen eller vart de skulle anmäla diskrimineringen. Diskrimineringens vardagliga karaktär understryks av att 40 procent ansåg att deras senaste erfarenhet var trivial och inte värd att anmäla eftersom "det är normalt, händer hela tiden".

Om man för samman två svar för utebliven anmälan – "oro för negativa konsekvenser" och "rädsla för hot från förövarna" – uppgav 40 procent av deltagarna dessa som skäl för utebliven anmälan, vilket tyder på att diskriminering inte kan betraktas som en mindre händelse för alla deltagare.

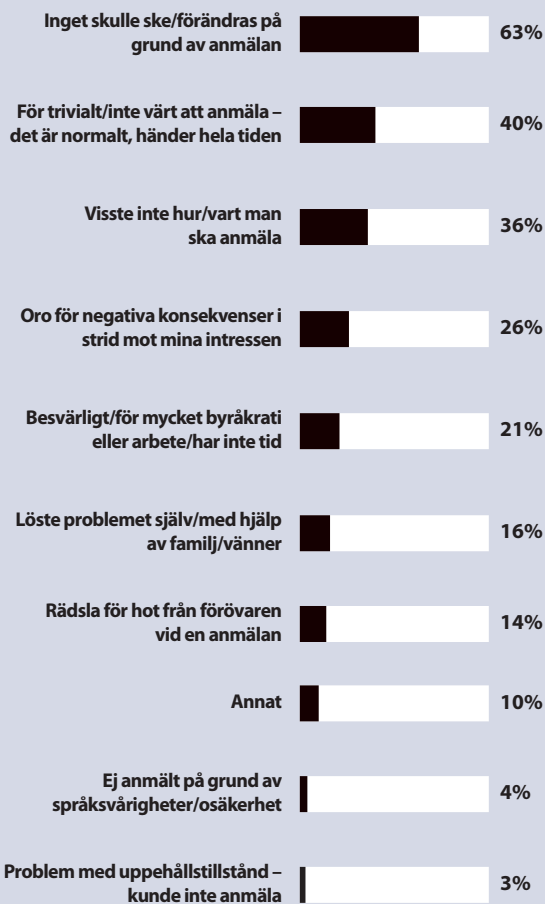
EXEMPEL: DISKRIMINERING RÖRANDE PRIVATA TJÄNSTER

Omfattning av diskriminering rörande privata tjänster

För ett diskrimineringsområde – privata tjänster (som omfattar resultaten för diskriminering på ett kafé, en

Figur 4
Skäl till att den senaste diskriminerande händelsen inte har anmälts

de senaste 12 månaderna, alla deltagare

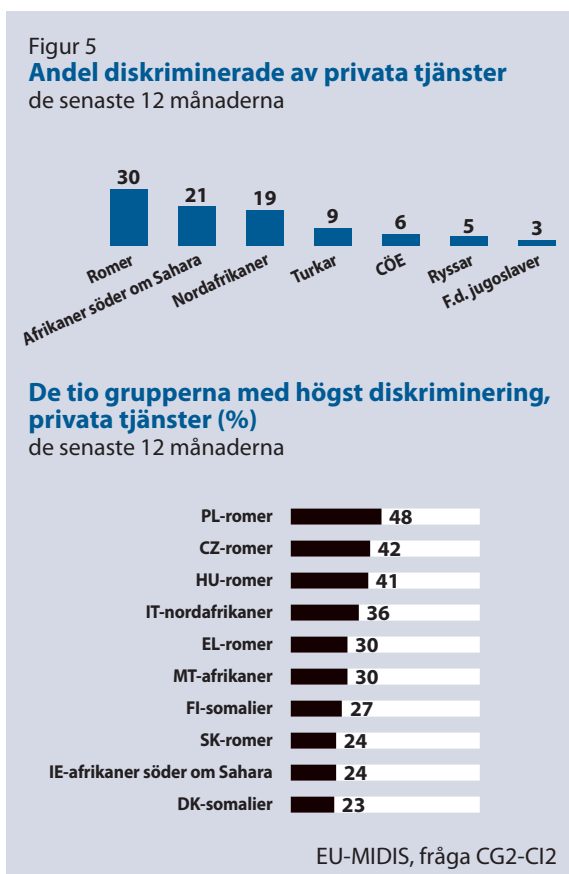
EU-MIDIS, fråga CA5-C15

restaurang eller en bar, när man går in i eller befinner sig i en butik och när man försöker öppna ett bankkonto eller ta ett lån) – visar figur 5 att mönstren för den allmänna diskrimineringen av sammansatta grupper består inom området för privata tjänster. Även här anger romerna att de är mest utsatta för diskriminering, följda av afrikaner söder om Sahara och nordafrikaner.

Om man ser på de tio enskilda grupperna med högst anmäld diskriminering rörande privata tjänster, av alla undersökta grupper i EU-MIDIS, finns romer på de tre översta platserna. Totalt sett är det antingen deltagare från Afrika eller romer som upplever de högsta diskrimineringsnivåerna.

Anmälan av diskriminering rörande privata tjänster

Om vi ser på hur många av dem som var utsatta för diskriminering rörande privata tjänster som

gick vidare med att anmäla diskrimineringen till en kompetent organisation eller på den plats där den skedde visar figur 6 att de flesta deltagare i alla undersökta grupper inte anmälde diskrimineringen. Rapporteringen var högst bland före detta jugoslaver, av vilka 13 procent anmälde den. Central- och östeuropéer var minst benägna att rapportera – endast 5 procent hade gjort det.

Rasistiska brott

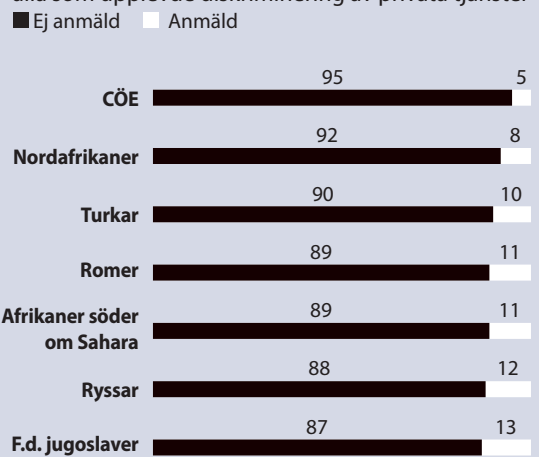
I EU-MIDIS fick deltagarna en rad frågor om sina erfarenheter av fem typer av brott de senaste 12 månaderna (se ruta 2). Om deltagarna uppgav att de hade varit utsatta för ett visst brott de senaste 12 månaderna fick de därefter uppföljande frågor om brottets karaktär och, särskilt, om de ansåg att det hade rasistiska motiv.

För deltagarna som uppgav att de hade varit utsatta för våld och hot, eller grova trakasserier, de senaste 12 månaderna – det som i EU-MIDIS kallas personbrott – ställde intervjuaren utförliga frågor om karaktären av den senaste händelsen. Dessa frågor innefattade följande:

Figur 6

Andel deltagare som anmälde diskriminering rörande privata tjänster

Den senaste händelsen de senaste 12 månaderna, av alla som upplevde diskriminering av privata tjänster

EU-MIDIS, fråga CG4-C14

- Hur många gånger det har hänt de senaste 12 månaderna
- Om incidenten ansågs vara rasistisk och, för kvinnor, om de trodde att den inträffade för att de var kvinnor
- Om det var en ensam förövare eller flera
- Vem som var förövare – exempelvis någon som var känd eller okänd för offret, en medlem i ett rasistiskt gäng osv.
- Om förövarna kom från samma minoritetsbakgrund, en annan minoritetsbakgrund eller majoritetsbefolkningen

RUTA 2

Brottsofferområden

I EU-MIDIS tillfrågades deltagarna om sina erfarenheter av brott, de senaste 12 månaderna eller fem åren, inom fem områden:

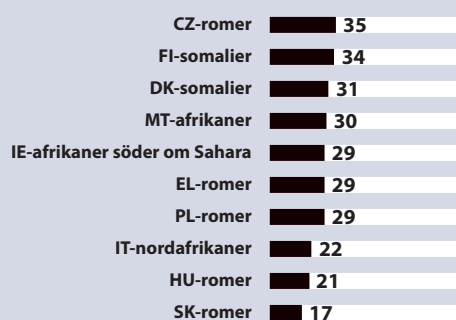
- 1) stöld av eller ur ett fordon
- 2) inbrott eller inbrottsförsök
- 3) stöld av personlig egendom som inte innefattar våld eller hot
- 4) våld och hot
- 5) grova trakasserier

Om deltagarna uppgav att de hade utsatts för brott fick de därefter en rad utförliga frågor, däribland huruvida de ansåg att brottet hade rasistiska motiv.

Figur 7
Offer för rasistiska brott, fem brott (%)
 de senaste 12 månaderna

De tio grupperna med högst andel offer för rasistiska brott, fem brott (%)
 de senaste 12 månaderna

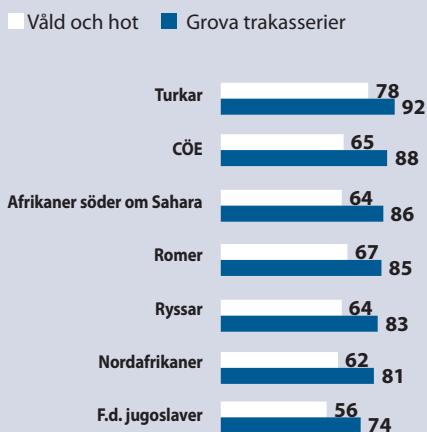

EU-MIDIS, fråga DA3-DC3, DD4, DE5

- Om rasistiskt eller religiöst kränkande språk användes av förövarna
- Om incidenten anmäldes till polisen, om inte uppmanades de intervjuade personerna att förklara varför och intervjuarna delade upp svaren i elva orsaker på grundval av vad de deltagarna sade – allt från "rädsla för hot från förövarna om incidenten anmäldes" till "inte säker på att polisen skulle kunna göra något"
- Hur allvarlig var incidenten för den intervjuade personen.

Denna nivå av detaljinformation kommer att presenteras i en framtida Data i fokus-rapport från EU-MIDIS om brottsoffer. Den kommer att innehålla information om incidenternas karaktär, och särskilt oanmälda rasistiska brott, vilket kan hjälpa initiativ för brottsbekämpning och brottsförebyggande som strävar efter att förstå mer om denna typ av brott. Dessa resultat bör även vara användbara för stödorganisationer för brottsoffer och icke-statliga organisationer som arbetar med minoriteter som är sårbara för brott.

Figur 8
Andel ej anmälda rasistiska brott per typ (våld och hot eller grova trakasserier)
 de senaste 12 månaderna, av alla offer för rasistiska personbrott

EU-MIDIS, fråga DD4 & DD11 och DE5 & DE10

I figur 7 visas antalet offer för rasistiska brott för de sju sammansatta grupperna i undersökningen – det vill säga deltagarna som uppgav att de hade varit offer för ett rasistiskt brott minst en gång de senaste 12 månaderna inom något av de fem områden som de tillfrågades om.

Precis som för diskriminering är den bild som framträder från EU-MIDIS när det gäller sårbarhet för rasistiska brott en bild där romer och afrikaner söder om Sahara rapporterar flest negativa erfarenheter i undersökningen.

Anmälan av rasistbrott

I figur 8 visas den andel av deltagarna som uppgav att de var offer för ett rasistiskt brott och inte anmälde detta till polisen.

För varje sammansatt grupp som undersöktes – med avseende på våld, hot och grova trakasserier – anmälde de flesta av deltagarna inte sin erfarenhet som brottsoffer till polisen.

Varannan deltagare som var offer för våld och hot samt grova trakasserier med rasistiska motiv uppgav att de inte anmälde den senaste incidenten på grund av att de inte var säkra på att polisen skulle kunna göra något.

Deltagare från Afrika söder om Sahara och romer anmälde flest brott – var femte uppgav att de varit offer för ett brott med "rasistiska motiv" de senaste 12 månaderna.

Information från byråns årsrapport om situationen när det gäller rasism och främlingsfientlighet i medlemsstaterna visar ofta mycket låga nivåer av officiellt registrerade rasistiska brott eller inga officiellt registrerade rasistiska brott i ett antal medlemsstater. Om man tar antalet rasistiska incidenter som har registrerats i EU-MIDIS och extrapolerar dem för minoritetsbefolkningen eller populationer som har undersökts i varje medlemsstat skulle resultaten visa tusentals fall av rasistiska brott som inte anmäls till polisen och därför inte finns med i de officiella datainsamlingsmekanismerna för brott.

Undvikande av vissa platser av rädsla för att utsättas för hatbrott

Tillsammans med frågor om deltagarnas erfarenheter av att vara brottsoffer och huruvida de ansåg att dessa erfarenheter hade rasistiska motiv tillfrågades personer i undersökningen om huruvida de undvek vissa platser av rädsla för att utsättas för våld, hot eller trakasserier på grund av sin invandrar- eller minoritetsbakgrund.

Resultaten i figur 9 visar att i genomsnitt 31 procent av romerna och var fjärde person från Afrika söder om Sahara har ett undvikande beteende av rädsla för att bli offer för "rasistiska brott". Var femte nordafrikan har också samma beteende, liksom ett liknande antal deltagare från länder i Central- och Östeuropa – vilket tyder på att rädslan för att utsättas för brott på grund av invandrarbakgrund eller bakgrund som etnisk minoritet inte är begränsad till personernas hudfärg, utan att den är något som även kan påverka grupper som till synes "ser ut" som majoritetsbefolkningen i många EU-medlemsstater.

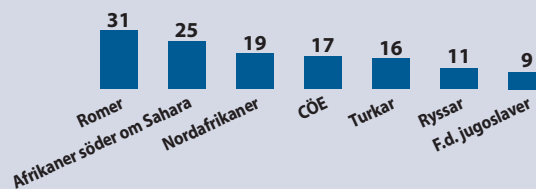
Precis som för diskriminering tyder undersökningens resultat när det gäller rasistbrott på ett stort mörkertal i den officiella statistiken när det gäller problemets verkliga omfattning.

Om vi går över till de tio grupper som hade högst rapporterat undvikande beteende visas i figur 9 att romerna dominerar – varannan romsk deltagare i Polen tillämpar detta beteende för att undvika att bli

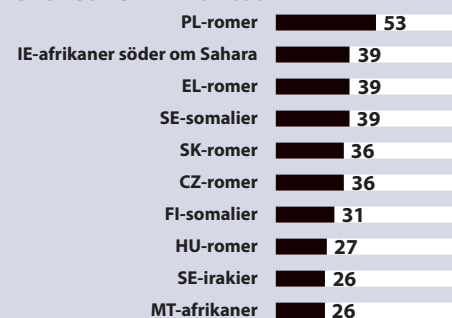
Figur 9

Andel deltagare som undviker vissa platser av rädsla för att bli angripna, hotade eller grovt trakasserade på grund av sin bakgrund som invandrare eller etnisk minoritet

de senaste 12 månaderna

De tio grupperna med högst andel deltagare som undviker vissa platser av rädsla för att bli angripna, hotade eller grovt trakasserade på grund av sin bakgrund som invandrare eller etnisk minoritet

EU-MIDIS, fråga DF1

offer för ett hatbrott. Grupper från Afrika och, framför allt, irakier i Sverige, uppgav också att de har ett liknande undvikande beteende.

Detta undvikande beteende minskar förmodligen antalet hatbrott som sårbara minoriteter upplever. Samtidigt tyder dessa resultat även på en viss social marginalisering som upplevs av olika minoritetsgrupper i EU, vilken förvärras av ett beteende som de anser att de måste ha för att undvika att bli offer för ett hatbrott.

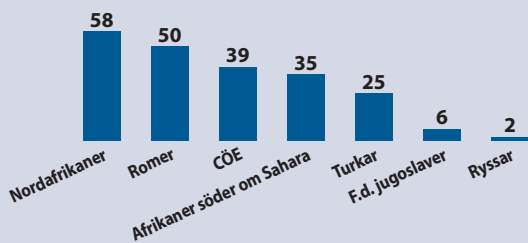
Icke diskriminerande brottsbekämpning och polisstopp

I syfte att analysera polisverksamheten i minoritetssamhällen inom ramen för gemenskapens integration och likabehandling ställdes en rad frågor till deltagarna i EU-MIDIS om deras möten med brottsbekämpande myndigheter.

Figur 10

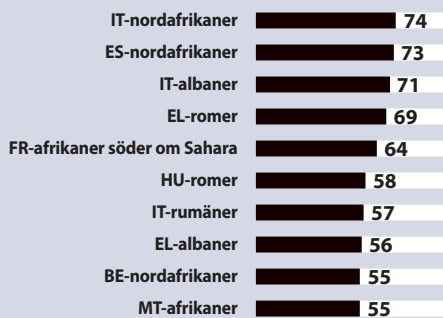
Andel deltagare som ansåg att polisen stoppade dem på grund av deras bakgrund som invandrare eller etnisk minoritet

av alla som stoppats de senaste 12 månaderna

De tio grupperna med högst uppfattning om att polisen har stoppat dem på grund av deras bakgrund som invandrare eller etnisk minoritet

av alla som stoppats de senaste 12 månaderna

EU-MIDIS, fråga F5

Deltagarna fick följande frågor:

- När de polisanmälde brott – hur behandlades de av polisen?
- Vilka skäl hade de till att inte polisanmäla brott?
- Hur många gånger hade de stoppats av polisen de senaste 12 månaderna, och ansåg de att de stoppades specifikt för sin etniska bakgrund eller invandrarbakgrund?
- Hur behandlades de i sina övriga kontakter med polisen?

I figur 10 visas resultaten för deltagarna som stoppades av polisen och ansåg att de stoppades *specifikt* på grund av sin etniska bakgrund eller invandrarbakgrund.

Med hänsyn till de genomsnittliga svaren för de sammansatta grupperna:

- Sex av tio eller 58 procent av deltagarna från Nordafrika som stoppades av polisen anser att de stoppades på grund av sin etniska bakgrund eller invandrarbakgrund.
- En av två romer, och fyra av tio central- och östeuropéer anser att de stoppades av polisen på grund av sin etniska tillhörighet eller invandrarbakgrund.
- När man ser på siffrorna för enskilda grupper är det tydligt att den höga siffran för diskriminerande polisstopp för den sammansatta gruppen "central- och östeuropéer" är ett resultat av det höga antalet stopp för albaner i Italien och Grekland, och rumäner i Italien.

Dessa resultat visar att vissa etniska minoritetsgrupper och invandrargrupper upplever höga nivåer av vad de uppfattar som diskriminerande polisbehandling, och att vissa medlemsstater riktar tung polisverksamhet mot minoritetssamhällen. Hela uppsättningen data gör det möjligt att analysera antalet stopp och specifikt stopp som uppfattades som diskriminerande, enligt sammansatta och enskilda grupper av deltagare i alla medlemsstater under en 12-månadersperiod. I detta avseende kommer resultaten att avslöja mycket om "vem" som utsätts för flest polisåtgärder, och kan utforska resultaten ytterligare efter deltagarnas särdrag såsom kön, ålder och religion. Dessutom kommer hela uppsättningen data att kunna ge information om huruvida deltagarna gick till fots eller befann sig i ett fordon när de stoppades, och vad som hände dem under stoppet – exempelvis om de ombads uppvisa id-handlingar, fick en varning eller böter, eller greps.

För tio medlemsstater samlades i EU-MIDIS data in om polisstoppsens volym och frekvens för 500 slumpmässigt utvalda deltagare i majoritetsbefolkningen som bodde i samma område som minoriteter. Totalt genererades 5 000 intervjuer med majoritetsbefolkningen. Dessa resultat kommer att analyseras i en framtida Data i fokus-rapport från EU-MIDIS som innehåller en utförlig analys av undersökningsresultaten med avseende på brottsbekämpning och dessutom erfarenheter från gränskontroll.

HUR KAN UNDERSÖKNINGENS RESULTAT ANVÄNDAS AV POLITIKER?

Resultaten pekar på ett antal frågor för politiker och yrkesverksamma som måste lösas när det gäller situationen för olika minoriteter på nationell nivå och gemenskapsnivå, och som kommer att utforskas ytterligare i kommande rapporter från EU-MIDIS efter en fullständig analys av datauppsättningen.

- Vilken politik och vilka handlingsplaner finns på gemenskapsnivå och medlemsstatsnivå för att öka medvetenheten bland sårbara minoriteter om deras rättigheter i samband med EG-rätten och den nationella rätten? Hur kan dessa inriktas för att nå olika grupper?
- Hur kan en kultur som är baserad på rättigheter och centrerad kring service utvecklas för att uppmuntra och göra det enklare för sårbara minoriteter att rapportera sina erfarenheter av diskriminering?
- Hur kan minoriteter få garantier för att deras klagomål kommer att tas på allvar och följas upp av de ansvariga organisationerna och myndigheterna?
- På vilket sätt påverkar politik och handlingsplaner som för närvarande finns på gemenskapsnivå och medlemsstatsnivå för att hantera diskriminering mot minoriteter? Finns det exempel på goda erfarenheter som har visat sig förbättra situationen för olika minoritetsgrupper på både kort och lång sikt?
- Vilken socialpolitik (sysselsättning, bostäder, vård, socialtjänst, utbildning) avses i första hand med finansiering för att hantera diskriminering mot minoriteter? Finansieras socialpolitiken där den behövs mest och är den inriktad på rätt minoritetsgrupper och/eller grupper inom minoritetssamhällen – exempelvis kvinnor eller äldre personer?
- Vad kan göras för att hantera minoriteternas erfarenheter av rasistiska brott? Vad kan göras för att garantera att rasistiska brott prioriteras som insatsområde för de rättsskipande myndigheterna?

- Vad behöver specifikt göras för att uppmuntra offren att anmäla sina erfarenheter av rasistiska brott till polisen? Hur kan olika grupper uppmuntras att anmäla?

- Hur påverkar de rättsskipande myndigheternas etniska profilering olika minoriteter och olika personer inom minoritetsgrupper – exempelvis unga män? Vilken kan effekten bli av profilering som minoriteter uppfattar som diskriminerande?

Några exempel på specifika resultat från EU-MIDIS som kan leda till politiska frågor och konkreta åtgärder:

Exempel 1:

Antalet anmälda incidenter av diskriminering och brott i undersökningen:

- EU-MIDIS kommer att avslöja omfattningen av den diskriminering och de rasistiska brott som upplevts bland de intervjuade personer under en 12-månadersperiod.
- Dessa resultat kan i varje medlemsstat jämföras med officiella myndighetsuppgifter om diskriminering och brott (i form av anmälda händelser, registrerade brott och domstolsfall) och i jämförelse med siffror från inofficiella källor såsom icke-statliga organisationer.
- Omfattningen av potentiellt ej anmäld diskriminering och rasistiska brott kan mätas i varje medlemsstat med avseende på den eller de undersökta minoritetsgrupperna, och resultaten kan leda till kritik mot befintlig politik eller frånvaro av politik som erkännande av och svar på diskriminering och rasistiska brott.

Exempel 2:

Skäl till att diskriminering och brott inte anmäls:

- Alla deltagare som uppgav att de hade diskriminerats eller varit offer för brott de senaste 12 månaderna tillfrågades, med hänsyn till den senaste incidenten, om de eller någon annan anmälde den – antingen, när det gäller diskriminering, till en organisation, en myndighet eller på den plats där diskrimineringen skedde,

eller till polisen när det gäller brott – och, om den inte anmäldes, "varför"?

- Hela uppsättningen data från undersökningen kommer att kunna ge en utförlig uppställning av skälen för utebliven anmälan för olika grupper. Vad dessa resultat kommer att ge är en insikt i uteblivna anmälningar som gör att politikerna bättre kan förstå och därför hantera orsakerna till utebliven anmälan med målet att uppmuntra anmälningar i framtiden.

Exempel 3:

Frekvensen av incidenter av diskriminering och rasistiska brott under en 12-månadersperiod:

- Hela uppsättningen data från undersökningen kommer att visa hur ofta under de senaste 12 månaderna som deltagarna upplevde varje typ av diskriminering och varje typ av brott.
- Dessa data kommer att vara en rik källa till information för personer som vill förstå och bekämpa diskriminering och rasistiska brott,

eftersom de kommer att visa vilka grupper och vilka individer inom grupper (efter exempelvis kön och ålder) som utsätts för upprepad diskriminering eller upprepade brott under en 12-månadersperiod.

- Beväpnade med denna typ av data kan politiker och brottsbekämpande myndigheter göra ett antal olika saker. De kan exempelvis inrikta resurser på dem som påverkas oftast av diskriminering och brott inom en grupp, och de kan inrikta sig på de offentliga och privata tjänster där diskriminering mot vissa grupper förefaller vara vanligast.

Mer information om framtida EU-MIDIS-rapporter finns under följande länk:

<http://fra.europa.eu/eu-midis>

Gallup Europe genomförde fältarbetet för EU-MIDIS under överinseende av FRA:s personal som deltog i intervjuarutbildning och observerade fältarbetet i utvalda medlemsstater.

Undersökta grupper

Grupperna valdes ut för intervjuer i varje medlemsstat på grundval av följande:

- På grundval av information som har lämnats till FRA av dess nätverk för rasism och främlingsfientlighet (Raxen) om 27 nationella kontaktpunkter, som förser byrån med utförliga nationella årsrapporter om olika minoriteters sårbarhet för diskriminering och brott i varje medlemsstat
- På grund av att de var den eller de största minoritetsgrupperna för undersökningen i varje land, vilken måste uppnå en minsta total storlek på 5 procent för att vara tillräcklig för stickprov i specifika områden
- Med en preferens för grupper som kunde undersökas i mer än en medlemsstat, vilken möjliggjorde skapandet av "sammansatta" grupper – exempelvis "nordafrikaner" för jämförelser av resultaten.

I EU-MIDIS undersöktes mellan en och tre invandrargrupper, etniska eller nationella minoritetsgrupper i varje medlemsstat i EU, och minst 500 personer intervjuades per grupp i varje land.

Från dessa omfattande målpopulationer identifierades i undersökningen ett antal "sammansatta grupper" med avseende på populationer som delar en viss nationalitet eller vissa nationaliteter samt nationella minoriteter såsom romerna.

EU-MIDIS – undersökta grupper

Österrike	turkar f.d. jugoslaver ¹
Belgien	nordafrikaner ² turkar
Bulgarien	romer turkar
Tjeckien	romer
Cypern	asiater ³
Danmark	turkar somalier
Tyskland	turkar f.d. jugoslaver
Grekland	albaner romer
Estland	ryssar
Finland	ryssar somalier
Frankrike	nordafrikaner afrikaner söder om Sahara ⁴
Ungern	romer
Irland	central- och östeuropéer ⁵ afrikaner söder om Sahara
Italien	albaner nordafrikaner rumäner
Lettland	ryssar
Litauen	ryssar
Luxemburg	f.d. jugoslaver
Malta	invandrare från Afrika (Nordafrika och söder om Sahara)
Nederländerna	nordafrikaner turkar surinameser
Polen	romer
Portugal	brasilianare afrikaner söder om Sahara
Rumänien	romer
Slovakien	romer
Slovenien	serber bosnier
Spanien	nordafrikaner sydamerikaner rumäner
Sverige	irakier somalier
Storbritannien	central- och östeuropéer

1 Personer från någon av staterna i f.d. Jugoslavien

2 Algeriet, Egypten, Libyen, Marocko, Sudan, Tunisien, Västsahara

3 Indiska subkontinenten och Sydostasien

4 Alla övriga afrikanska länder som inte anges som nordafrikanska – inklusive surinamesiska deltagare med ursprung i Afrika söder om Sahara.

5 Vilken som helst av de 12 nya medlemsstaterna i EU, utom Cypern och Malta, vilka förkortas CÖE

Undersökta platser

Eftersom invandring främst är koncentrerad till urbana områden vände sig EU-MIDIS till intervjugrupper i städer eller på periurbana platser, med fokus på huvudstäder och ett eller två andra stadscentra med hög koncentration av den utvalda minoriteten eller minoriteterna för intervjuer i varje medlemsstat.

För att erbjuda tillräcklig täckning för främst rurala nationella minoriteter, eller om det inte fanns några verkligt separata, distinkta stadsområden (exempelvis för Cypern och Malta), tillämpades dock en strategi med prover "på plats" där minoriteterna undersöktes på den plats där de fanns, vilket kan karakteriseras som "i hela landet".

Skapandet av sammansatta grupper möjliggör jämförelser av resultat mellan medlemsstater där liknande grupper undersöktes, exempelvis följande:

- **Deltagare med romsk bakgrund** intervjuades i sju medlemsstater – Bulgarien, Tjeckien, Grekland, Ungern, Polen, Rumänien och Slovakien.
- **Deltagare med turkisk bakgrund** intervjuades i sex medlemsstater – Österrike, Belgien, Bulgarien, Danmark, Tyskland och Nederländerna.
- Hela uppsättningen data kommer att ge en utförlig uppställning av deltagarna efter ursprungsland, och möjliggöra en mer utförlig analys av resultaten.

Intervjuade personer

Undersökningen omfattade män och kvinnor på 16 år eller äldre som:

- själva identifierade sig som tillhörande en av de invandrargrupper, nationella eller etniska minoritetsgrupper som valts ut i varje medlemsstat.
- hade bott i medlemsstaten i minst 12 månader.
- hade tillräckliga kunskaper i det nationella språket eller något av de nationella språken i den undersökta medlemsstaten för att föra ett enkelt samtal med intervjuaren (översättningar av frågeformulären gjordes tillgängliga på andra språk, och i vissa länder rekryterades intervjuarna från samma minoritetsbakgrund som de intervjuade personerna som hjälp för intervjuprocessen).

EU-MIDIS område

Österrike	Wien
Belgien	Bryssel Antwerpen
Bulgarien	hela landet ⁶
Tjeckien	hela landet
Cypern	hela landet
Danmark	Köpenhamn Odense
Tyskland	Berlin Frankfurt München
Grekland	Aten Thessaloniki
Estland	Tallinn
Finland	Stor-Helsingfors
Frankrike	Stor-Paris Marseille Lyon
Ungern	Budapest Miskolc
Irland	Stor-Dublin
Italien	Rom Milano Bari
Lettland	Riga Daugavpils
Litauen	Vilnius Visaginas
Luxemburg	hela landet
Malta	hela landet
Nederländerna	Amsterdam Rotterdam Haag Utrecht
Polen	hela landet
Portugal	Stor-Lissabon Setubal
Rumänien	hela landet
Slovakien	hela landet
Slovenien	Ljubljana Jesenice
Spanien	Madrid Barcelona
Sverige	Stockholm Malmö
Storbritannien	Stor-London

6 Motsvarar den plats där de relevanta målgrupperna finns.

Sammanfattningsvis genomfördes fältarbetet för EU-MIDIS på två distinkta platser:

- Huvudstäder och andra stadscentra – i 19 medlemsstater
- I hela landet "på plats" – i 8 medlemsstater

Undersökningens resultat representerar åsikter och erfarenheter hos personer som bor på de platser som undersöktes i varje medlemsstat.

Hur undersöktes personerna?

Vid undersökningen tillämpades principerna om stickprov för att säkerställa att resultaten är så representativa som möjligt för de undersökta grupperna på de platser där de intervjuades.

Den komplexa karaktären hos undersökningens målpopulation – olika grupper "som är svåra att nå med provtagning" över de 27 medlemsstaterna i EU – avspeglades i en lika komplex provtagningsform med flera olika strategier, varav alla utom en, nätverksprovtagning, var baserad på stickprovstagning på grund av sannolikhet.

I sex av de 27 medlemsstaterna identifierades minoriteter genom nätverksprovtagning – vilket ibland kallas "bekvämlighetsprovtagning". I denna strategi genereras intervjuer genom att medlemmar i målgruppen väljs ut via organisationer, exempelvis icke-statliga organisationer som arbetar med minoriteter, eller på platser där vissa minoriteter tenderar att samlas, exempelvis religiösa center eller butiker med varor för specifika minoriteter.

Nätverksprovtagning användes endast som sista utväg av EU-MIDIS i medlemsstater där stickprovstagningen inte kunde generera tillräckligt många intervjuer under en period om flera veckor. Denna typ av "bekvämlighetsprovtagning" förkastades som primär provtagningsstrategi för undersökningen eftersom den tenderar att ge resultat som inte är representativa för minoritetsbefolkningen i allmänhet, utan bara för de medlemmar av minoritetsgrupperna som är knutna till varandra genom association (vanligen vänner eller kollegor). Jämförelsevis ger stickprovstagning resultat som är mer representativa för den population som undersöks, och den ger därför en bättre grund för

EU-MIDIS provtagningsstrategi

Följande stickprovstagningsstrategier tillämpades i undersökningen:

- Registerbaserad provtagning i de medlemsstater där listor med personer efter nationalitet/medborgarskap kunde användas för att skapa ett stickprov.
- Standardiserad stickprovstagning, med hjälp av primära provtagningsenheter för fördelning av antalet intervjuer över olika platser (på grundval av bästa tillgängliga befolkningsdata).
- Fokuserad räkning och intern provtagning med Kish-rutnät baserad på principen om "senaste födelsedag".

Utförlig information om provtagningen finns på internet i EU-MIDIS tekniska rapport:

<http://fra.europa.eu/eu-midis>

att bygga upp politiska initiativ för ett brett samhälle i stället för utvalda medlemmar.

Redovisning av resultaten

EU-MIDIS gör det möjligt att jämföra resultat på många olika sätt:

- Mellan medlemsstater som har liknande minoritetspopulationer, exempelvis mellan länder där turkiska deltagare intervjuades, eller mellan länder där nordafrikaner intervjuades.
- Mellan olika minoritetsgrupper inom varje medlemsstat (där mer än en grupp undersöktes i en medlemsstat).
- Efter en rad olika särdrag för deltagarna, från exempelvis kön, ålder, utbildningsnivå, anställningsstatus, religion och modersmål, till detaljer som antalet barn i hushållet och huruvida intervjun ägde rum i ett område som domineras av minoriteter.
- Mellan minoritets- och majoritetsgrupper som undersökts med samma frågor med avseende på (1) frågor i EU-MIDIS om erfarenheter av rättsskipande myndigheter som ställdes till minoritets- och majoritetspopulationer som bodde i samma områden i tio medlemsstater, (2) resultat som har genererats från denna undersökning

och från samma frågor i andra undersökningar som har genomförts i medlemsstaternas majoritetsbefolkning, däribland frågor som har hämtats från Eurobarometer.

- Eftersom resultaten avser erfarenheterna hos, i första hand, de största minoritetsgrupperna i EU som är sårbara för diskriminering och brott kan allmänna jämförelser göras från undersökningen med avseende på de olika undersökta grupperna. När sådana jämförelser görs måste dock hänsyn tas till mycket olika bakgrunder och sammanhang för varje grupp i varje medlemsstat.

Följande publikationer kommer att släppas från undersökningen, och forskningsresultaten kommer att analyseras på flera olika sätt:

- **En fullständig teknisk rapport** (april 2009)
- **En fullständig resultatrapport** (slutet av 2009)
- **En serie av upp till 9 Data i fokus-rapporter** (under 2009 och 2010), där nyckelresultaten från undersökningen kommer att presenteras. **I Data i fokus 1 utforskas resultaten för romerna** (april 2009)

När alla Data i fokus-rapporter från undersökningen har offentliggjorts planerar byrån att göra datauppsättningen från undersökningen tillgänglig för allmänheten så att ytterligare analyser av resultaten kan göras av intresserade parter – inklusive regeringar, icke-statliga organisationer och forskare.

KORT BESKRIVNING AV DE INTERVJUADE GRUPPERNA

I EU-MIDIS samlades information in om varje deltagarnas personliga särdrag, inklusive kön, ålder, modersmål, medborgarskap, födelseland, bosättningsstid i landet, anställningsstatus, hushållets inkomst, utbildningslängd samt religion eller övertygelse. Alla resultat från undersökningen lämnades anonymt för övergripande statistiska syften så att ingen enskild person kan identifieras. All information lämnades frivilligt.

Dessutom fyllde de som genomförde intervjuerna själva i bakgrundsinformation om det område där varje intervju genomfördes, och om omständigheterna kring intervjun – exempelvis om den intervjuade personen var ensam eller ej under intervjun.

Resultat om deltagarnas kännetecken och information som har genererats av intervjuaren kommer att göras tillgänglig i framtiden genom byråns webbplats för ytterligare analys av intresserade parter.

Ursprung

Nästan alla deltagarna romer var födda i det land där de intervjuades. Det var även vanligt för ryska och turkiska deltagare, av vilka endast 10 procent hade bott i landet i mindre än tio år. Ändå är 41 procent av de ryska och 35 procent av de turkiska deltagarna inte medborgare i det land som de är bosatta i.

I kontrast till de etablerade grupperna hade de flesta central- och östeuropéer kommit till den medlemsstat där de bodde de senaste fem åren (och de hade därför inte förvärvat medborgarskap i sitt nya land – endast 7 procent hade gjort det). Nordafrikanska grupper och grupper av afrikaner från länder söder om Sahara är mest blandade när det gäller den tid som de har vistats i det land som de är bosatta i, och dessa grupper består av såväl nya invandrare som personer som har vistats 20 år eller mer i landet.

Sociodemografiska och ekonomiska data

Kvinnor och män är i de flesta grupper jämnt representerade bland deltagarna, men det finns

något fler män bland de nordafrikanska deltagarna, och fler kvinnor bland de ryska deltagarna. När det gäller andra anmärkningsvärda undantag var nästan alla de afrikanska invandrarna i Malta män, vilket avspeglar den speciella migrationstyp som berör Malta. Kvinnor var mest representerade bland de asiatiska deltagarna i Cypern.

Romerna skiljer sig från de andra undersökta grupperna på så sätt att 30 procent av de romska deltagarna i provet har gått i skolan i fem år eller mindre. Å andra sidan har 50 procent av de ryska deltagarna och 40–45 procent av central- och östeuropéerna och nordafrikanerna gått i skolan i mer än 14 år.

Arbetslösheten är hög bland romerna (23 procent i genomsnitt), men även bland afrikanerna från länder söder om Sahara (18 procent). Sysselsättningen är högst bland central- och östeuropéerna (80 procent av deltagarna), och arbete är huvudskälet bakom deras beslut att utvandra. Bland nordafrikaner, romer och turkar skulle arbetslösheten kunna vara högre om det inte hade varit för att en stor andel kvinnor väljer att stanna hemma och sköta hushållet (30–40 procent av de kvinnliga deltagarna).

Religiös och kulturell bakgrund

Mer än 95 procent av de nordafrikanska och turkiska deltagarna var muslimer, och en nästan lika stor andel av de romska och de ryska deltagarna identifierade sig som kristna. Bland alla de undersökta grupperna var andra religioner, liksom avsaknad av religion, sällsynt. Mer än 90 procent av afrikanerna från länder söder om Sahara och nordafrikanerna uppgav att religionen är mycket eller ganska viktig i deras liv. Andelen deltagare som sa att religionen inte är särskilt viktig för dem var högst bland ryssar (48 procent) och f.d. jugoslaver (40 procent).

20–30 procent av afrikanerna från länder söder om Sahara, nordafrikanerna och turkarna uppgav att de bär någon typ av traditionella eller religiösa kläder när de är ute bland folk. I alla dessa grupper är det mycket vanligare att kvinnor bär sådana kläder än att män gör det.

Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter

**En överblick över EU-MIDIS
Introduktion till FRA:s diskrimineringsundersökning för hela EU**

Design: red hot 'n' cool, Wien

2010 – 24 s., – 21 x 29,7 cm

doi:10.2811/21727

ISBN 978-92-9192-423-3

TK-30-09-186-SV-N

En mängd information om Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter finns på Internet.

Den kan nås via FRA:s webbplats (<http://fra.europa.eu>).

© Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, 2009

Reproduktion är tillåten, utom för kommersiella syften, med angivande av källan.

Ansvarsfriskrivning:

Om det finns några frågor om denna översättning så titta i den engelska versionen som är originalet och den officiella versionen av dokumentet.

ISBN 978-92-9192-423-3

9 789291 924233

TK-30-09-186-SV-N

■ Publikationsbyrå